

Postanowienie z dnia 22 października 1999 r.

I PKN 254/99

I PZ 26/99

Sąd drugiej instancji nie może przyjąć, iż zostało zaskarżone inne postanowienie, niż jednoznacznie wskazane przez stronę.

Przewodniczący: SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Józef Iwulski (sprawozdawca), Walerian Sanetra.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 22 października 1999 r. sprawy z powództwa Korporacji Budownictwa Przemysłowego „J.P.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. przeciwko Maciejowi M. i Adamowi M. o zapłatę, na skutek 1) kasacji pozwanych od postanowienia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 11 sierpnia 1998 r. [...] w przedmiocie odrzucenia zażalenia, 2) zażalenia pozwanych na postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 11 sierpnia 1998 r. [...] w przedmiocie odrzucenia kasacji.

p o s t a n o w i ł:

1. o d d a l i ć kasację;
2. u c h y l i ć postanowienie z dnia 11 sierpnia 1998 r. [...] w przedmiocie odrzucenia kasacji z dnia 13 maja 1998 r.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 25 marca 1997 r. [...] Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu zasądził od pozwanego Macieja M. na rzecz Korporacji Budownictwa Przemysłowego "J.P." Spółki z o.o. w W. kwotę 44.525,89 zł z odsetkami, umorzył postępowanie co do kwoty 120.466,89 zł i oddalił powództwo w pozostałym zakresie w stosunku do tego pozwanego. Sąd zasądził również od drugiego z pozwanych Adama M. kwotę 118.456 zł, umorzył postępowanie co do kwoty

33.143,70 zł i oddalił powództwo w pozostałym zakresie w stosunku do tego pozwanego.

Wyrok ten pozwani zaskarżyli apelacją z dnia 27 czerwca 1997 r.

Postanowieniem z dnia 15 grudnia 1997 r. [...] apelację pozwanych odrzucił Sąd Apelacyjny we Wrocławiu. Sąd Apelacyjny stwierdził, że pozwani w terminie złożyli wniosek o sporządzenie i doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem, co nastąpiło 16 czerwca 1997 r. W terminie do złożenia apelacji pełnomocnik pozwanych wniósł pismo nazwane apelacją. W piśmie tym, poza sformułowaniem wniosku apelacyjnego i wskazaniem naruszenia prawa materialnego brakowało pozostałych elementów wymaganych art. 368 KPC. Po upływie terminu do wniesienia apelacji pełnomocnik pozwanych złożył ponownie apelację zawierającą uzasadnienie wniosku i zarzutu, a w piśmie z 7 lipca 1997 r. poinformował Sąd, że poprzednio omyłkowo wysłał "niepełną apelację". Sąd Apelacyjny uznał, że apelacja jako spóźniona podlega odrzuceniu. Stwierdził, że wśród pełnomocników stron w okręgu Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu upowszechnił się zwyczaj wnoszenia pierwszej strony apelacji, zawierającej tylko część pisma procesowego. Zdaniem Sądu, praktyka taka zmierza w sposób oczywisty do obejścia przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o terminach dokonania czynności procesowych. W ocenie Sądu Apelacyjnego, takie pismo nie jest w istocie środkiem odwoławczym, lecz projektem lub fragmentem apelacji. Pismo takie nie podlega poprawieniu lub uzupełnieniu w trybie art. 130 § 1 KPC. Sąd Apelacyjny powołał się na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 1997 r., II CZ 51/97.

Zażalenie z dnia 3 marca 1998 r. na to postanowienie skierowane do Sądu Najwyższego złożył pełnomocnik pozwanych, podnosząc że apelację złożył w terminie i powinien być wezwany w trybie art. 130 KPC do jej uzupełnienia.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, postanowieniem z dnia 12 marca 1998 r., odrzucił to zażalenie, stwierdzając, że zaskarżone postanowienie zostało wydane przez sąd drugiej instancji, a od postanowienia tego sądu zażalenie przysługuje tylko w przypadku odrzucenia kasacji (art. 393¹⁸ KPC).

Postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 12 marca 1998 r. zostało przez pozwanych zaskarżone dwutorowo.

Pozwani złożyli zażalenie z dnia 22 kwietnia 1998 r., które zostało odrzucone postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 11 sierpnia 1998 r. Z kolei to postanowienie zostało zaskarżone przez pozwanych kasacją z dnia 11 września 1998 r. Poz-

wani zarzucili, że zażalenie z 22 kwietnia 1998 r. było zażaleniem z art. 393¹⁸ KPC, gdyż postanowienie z dnia 12 marca 1998 r. w istocie odrzucało kasację.

Równolegle pozwani zaskarżyli postanowienie z dnia 12 marca 1998 r., kasacją z dnia 13 maja 1998 r., która wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w dniu następnym (14 maja 1998 r.). Sąd Apelacyjny odrzucił tę kasację postanowieniem z dnia 11 sierpnia 1998 r. Sąd uznał, że została ona złożona po terminie, gdyż odpis zaskarżonego postanowienia został doręczony pełnomocnikowi pozwanych w dniu 27 stycznia 1998 r. Zdaniem Sądu, pozwani błędnie uważają, że postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie było postanowienie z dnia 12 marca 1998 r. Postanowienie z dnia 11 sierpnia 1998 r. w przedmiocie odrzucenia kasacji zostało zaskarżone przez pozwanych zażaleniem z dnia 19 września 1998 r. Pozwani uważają, że zaskarżyli kasacją postanowienie z dnia 12 marca 1998 r., a nie postanowienie z dnia 15 grudnia 1997 r. Wobec tego kasacja wniesiona w dniu 14 maja 1998 r. była złożona w terminie, skoro postanowienie z dnia 12 marca 1998 r. zostało doręczone ich pełnomocnikowi w dniu 15 kwietnia 1998 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wskutek działania pozwanych doszło do nadzwyczajnego skomplikowania sytuacji procesowej. Jest to w rozpoznawanym zakresie wynikiem przede wszystkim dwutorowego (równoległego) zaskarżania tego samego postanowienia z dnia 12 marca 1998 r. w przedmiocie zażalenia na postanowienie o odrzuceniu apelacji. Sąd Najwyższy rozpoznawał dwa środki zaskarżenia, tj. kasację z 11 września 1998 r. i zażalenie z 19 sierpnia 1998 r. Rozważania co do dopuszczalności i zasadności tych środków należy przeprowadzić oddzielnie.

Kasacja z 11 września 1998 r. została złożona od postanowienia z 11 sierpnia 1998 r., odrzucającego zażalenie na postanowienie z 12 marca 1998 r., które z kolei odrzuciło zażalenie na postanowienie z 15 grudnia 1997 r. o odrzuceniu apelacji pozwanych. Wobec tego należało uznać, że kasacja dotyczyła postanowienia w przedmiocie odrzucenia apelacji, a więc postanowienia kończącego postępowanie w sprawie. Była więc dopuszczalna według art. 392 § 1 KPC. Kasacja jest jednak bezzasadna. Sąd Najwyższy kilkakrotnie już wyjaśnił, że zażalenie przysługuje wyłącznie na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające kasację. Czyli nie przysługuje zażalenie (jest niedopuszczalne) na żadne inne postanowienia wydane przez ten sąd

(art. 393¹⁸ KPC; por. postanowienie z dnia 28 kwietnia 1997 r., II CZ 50/97, OSNC 1997 r. z. 10, poz. 153; postanowienie z dnia 20 sierpnia 1997 r., I PZ 28/97, OSNAPiUS 1998 r. nr 12, poz. 364; postanowienie z dnia 26 sierpnia 1998 r., II CZ 71/98, OSNC 1998 r. z. 12, poz. 226). Stosując tę zasadę należy stwierdzić, że na postanowienie Sądu Apelacyjnego z 12 marca 1998 r. o odrzuceniu zażalenia na postanowienie o odrzuceniu apelacji, nie przysługiwało zażalenie (było niedopuszczalne). Zażalenie z 22 kwietnia 1998 r. zostało więc prawidłowo odrzucone postanowieniem z 11 sierpnia 1998 r., a kasacja z 11 września na to postanowienie jest bezzasadna i podlega oddaleniu na podstawie art. 393¹² KPC.

Jak wynika z powyższych stwierdzeń na postanowienie Sądu Apelacyjnego z 12 marca 1998 r. w przedmiocie odrzucenia zażalenia na postanowienie o odrzuceniu apelacji, przysługiwała kasacja (art. 392 § 1 KPC). Taki też środek złożyli pozwani w dniu 14 maja 1998 r. W kasacji tej pozwani wyraźnie stwierdzili, że zaskarżają postanowienie z 12 marca 1998 r. Tymczasem Sąd Apelacyjny w postanowieniu z dnia 11 sierpnia 1998 r., odrzucającym tę kasację, przyjął, że pozwani zaskarżyli nie postanowienie z 12 marca 1998 r., a postanowienie z 15 grudnia 1997 r. o odrzuceniu apelacji, gdyż zdaniem Sądu to postanowienie kończyło postępowanie w sprawie. Sąd Apelacyjny uznał więc, że kasacja została złożona po terminie. Te poglądy Sądu Apelacyjnego są nieprawidłowe. Pozwani w sposób jednoznaczny określili zaskarżone orzeczenie (postanowienie z 12 marca 1998 r.). Sąd nie miał wobec tego żadnych podstaw aby przyjąć, że w istocie zaskarżyli inne postanowienie. Postanowienie z 12 marca 1998 r. było orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie, gdyż zapadło w przedmiocie zażalenia na postanowienie o odrzuceniu apelacji. Kasacja od niego była więc dopuszczalna i została wniesiona w terminie (odpis postanowienia z 12 marca 1998 r. doręczono 15 kwietnia 1998 r., a kasację wniesiono 14 maja 1998 r. - art. 393⁴ KPC). Skoro kasacja z 13 maja 1998 r. była dopuszczalna, to postanowienie z 11 sierpnia 1998 r. odrzucało ją w sposób błędny, a więc zażalenie z 19 sierpnia 1998 r. na to postanowienie z 11 sierpnia 1998 r. jest dopuszczalne (art. 393¹⁸ KPC) i jako uzasadnione podlega uwzględnieniu, co prowadzi do uchylenia postanowienia (art. 393¹⁵ KPC).

=====